

ארצות הברית: אדומים

או למצריים, אבל סימלי מספיק כדי לשבש את היחסים עם פקין.

התגובה הסינית היתה שוצפת וחד־משמעית. כל המחלות שנועדו לשפר את היחסים עם טאיוון נשכחו. האי כונה שוב, לפי מיטב המסורת מלפני מספר שנים: „גושאת המטוסים של צבא ארצות הברית”. יוחנן העט, הביטאון הרישמי של המפלגה הקומוניסטית הסינית, האשים את רגן בנסיון למנוע איחוד בין שני חלקי סין, אפילו בדרכי שלום. סין הכריזה בפורש על כוונתה להוריד את מערכת יחסיה עם ארצות הברית לדרגה נמוכה ביותר בסדר העדיפויות שלה. ממשלת רגן הואשמה בפגיעה מכוונת בריבונות סין, בזימוח זדון, אפילו בהתנכלות ליבשתה של סין העממית עצמה. המאמר ביוחנן העט היה חתום על ידי „פרשן מיוחד” מיומנים לענייני סין משוכנעים שמדובר במינשר רישמי של הנהגת המפלגה. רושם זה חוץ עוד יותר שעה שרדיו פקין הודיע שריבוען המפלגה לנושאי חוץ יוקדש כולו לבחינה מחדש של עמדות סין בענייני חוץ, ובעיקר לסוגיית היחסים עם האמריקאים. האינטרנשיונל הרוזן טריבין מדווח שמנהיגי סין דיברו ברוח זו באוזני ראש ממשלת בריטניה לשעבר, אדוארד הית, שביקר לאחרונה בסין. הסינים הודיעו להית על רצונם בהמשך היחסים הטובים עם מערב אירופה, אך התעקשו להדגיש שהעמדות עם ואשינגטון הוא בלתי נמנע.

סין איננה דורשת כרגע את הפסקת כל מישלוחי הנשק לטאיוון. היא רק מבקשת התייעצות מקדמת לפני כל מישלוח. למעשה מעין זכות וטו על סוגי

זה סוכל על ידי סאדאט, אך לא שינה את התהליך הגלובאלי שעמד בבסיסו.

הסינים גם תמכו בהתלהבות בהסדר ברודויה, שהושג על־ידי המערב וניגריה ללא כל מעורבות סובייטית. הם ראו בג'ושע אנקומו סוכן סובייטי מובהק, וכירכו על ניצחונו של רוברט מוגאבה, הנחשב כמדינאי אנטי סובייטי.

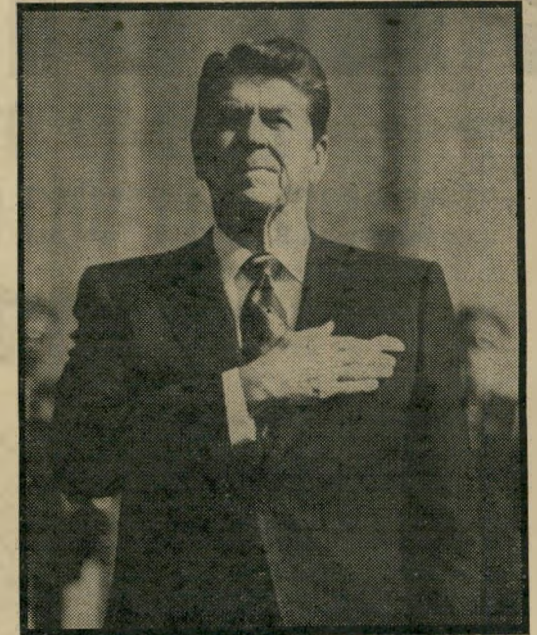
אידיאולוגיה ללא קשר למציאות. כל זאת, עד לעלייתו של רגן לכס־הנשיאות בושינגטון. הסינים לא הסתירו את חששם מרגן ואנשיו. החבורה האידיאולוגית מסביב לרגן גילתה תמיד יחס שלילי לרומאן האמריקאי־סיני. „לא איכפת לי איזה קומוניסטים הם, טוען הרגניסט המצוי, די לי בכך שהם אדומים.”

אין מדובר בסתם סנטימנט מופשט. הביטוי הפוליטי שלו הוא תמיכה פעילה בטאיוון, האי הגדול המהווה את מעוזם האחרון של הסינים הלאומניים. מהלכי הבגידה האמריקאיים כלפי טאיוואן, ובעיקר סילוקם ממועצת הביטחון של האו"ם כדי לפנות מקום לנציגי פקין, גונו באורח קבוע על־ידי הימין הקיצוני בארצות הברית.

עתה, עם התבססותם בשלטון בושינגטון, הם מתחננים לתיקון המעוות. גם להם יש מעין „חוק רמת הגולן”. ביטוי לאידיאולוגיה ללא קשר ממשי עם המציאות. הוא מוגש בימים אלה לקונגרס האמריקאי בצורת אקט, המאפשר למכור נשק וחלפים לסינים הלאומניים בסכום של 60 מיליון דולר. סכום זה יחסית לסיוע לישראל

יש הטוענים שאילו היה הסנאטור ג'וזף (ג'ו) מקארתי המנוח קם עתה מקיברו — מר היה גורלו של נשיא ארצות הברית, רונאלד רגן. מקארתי, ששלף פעם מכיסו רשימה ענקית ומפוברקת של „אדומים” בבית הלבן ובמנגנון הממשלתי האמריקאי, לא היה מהסס להצביע על רגן כעל סוכן סובייטי סופר־מתוחכם.

פרשנים בעלי רקע מרכסיסטי היו עשויים לומר שבאורח „אובייקטיבי” יש בזה משהו. אין ספק, שרגן

רונלד רגן
סוכן אובייקטיבי

משחק לידי הסובייטים לכל אורכה ורוחבה של הזירה הבינלאומית. דווקא הנשיא הימני, האנטי־קומוניסט הר מושבע, המתנבא בסיגנון המילחמה הקרה, קטע את הנסיגה הסובייטית בעולם. ב־1982 הוא מאיים לא רק על הישגיו הניכרים של קודמו, ג'ימי קארטר, באפריקה, בדרום־מערב אסיה ובמיוחד התיכון, גם מיבצעו ההיסטורי של ריצ'רד ניקסון, הברית הבלתי־קדושה, אך היעילה להפליא בין ארצות הברית ובין סין הקומוניסטית, הועי מדה עתה בסכנה מוחשית ביותר.

הסינים בעורף. מאז מסעו של ניקסון לסין בשנת 1972 נשפכו נחלי דיו בכל העיתונים החשובים בעולם. מאמרי פרשנות רבים הוקדשו לפריצת־הדרך שביצע ניקסון, ולמשמעות החמורה של הישגו עבור הסובייטים. למשקיסים מכל הגוונים היה ברור, שניכסון השיג הרבה יותר מ„ידידות” שיטחית עם הסינים. הטקסים וההצהר רות המשותפות חנכו גם מציאות אסטרטגית חדשה בעולם.

השותפות עם האמריקאים הוציאה את הסינים מזירת האירועים בעולם השלישי. הסינים העדיפו באורח פוליטי, ונתנו לכן כדרם לגיטימציה אידיאולוגית, את המילי־המה ב„הגמוניה” הסובייטי על מאבקי תנועות השחרור באפריקה, באסיה או באמריקה הלטינית. פקין הדלה, בבת־אחת, מלהיות אבן־שואבת למהפכנים בעולם השלישי. שיתוף־הפעולה המסורתי עם קובה הפור־סובייטית פסק לחלוטין.

לעומת־זאת, הקדישו הסינים את כל מירצם למאבק הגלובאלי נגד ברית־המועצות. חיילים סינים צאו, למשל, בפקיסטאן, הם איישו בסיסים צבאיים לאורך הגבול עם אפגניסטאן יחד עם נחתים אמריקאיים ויועצים צבאיים מצריים. סין טיפחה יחסים טובים עם אנור אל־סאדאט, עודדה את העיראקים במיפנה הפרו־אמריקאי שלהם. התעמולה נגד האימפריאליזם האמריקאי לא נעלמה לגמרי, אבל הוצנעה, ירדה לליגה השנייה מבחינת סדר־העדיפויות הלאומי.

הסינים הגבירו את הלחץ הצבאי בגבול עם ברית המועצות. קשה לומר שהם איימו ברצינות על הסובייטים, אבל האפס המדיני והפסיכולוגי היה ניכר. הסובייטים חשו שהופשה־פעולה שלהם באירופה מוגבל, בשל היריב הסיני בעורפם, גילו לעיתים התאפקות במיקרים שהיו גוררים, בסיטואציה אחרת, תגובה אלימה.

המחצית השנייה של שנות השיעים התאפיינה בנסיגה ניכרת של הסובייטים. קארטר טיפה את אפריקה השחורה, אימץ לליבו את מצריים של סאדאט, ליבה את ניצני העימות בין עיראק לאיראן. הוא גילה ביטחון עצמי רב, שהקנה לו את האפשרות לזום הסכם משותף עם הסובייטים בנושא המיזרח התיכון ב־1977. מהלך

וכמויות הנשק. אנשי רגן דחו תביעה זו כעלבון וכפגיעה בריבונות האמריקאית. הסינים הגיבו בהדלפה, שודרה השבוע ברדיו הבריטי, בדבר „הענות מוגבלת לבקשות מוסקוה לעיין בשיפור היחסים הסינים־סובייטיים”. הבריטי גם דיווח על מישלחת מיסחרית סינית העומדת לבקר במוסקוה. הלה מונד דיווח השבוע על מאמר בביטאון אידיאולוגי סיני, שטרט להזכיר לקוראיו שגם ברית המועצות, חרף כל מעלליה, היא ארץ העוסקת בבניית הסוציאליזם. אין קומוניסט בעולם שלא יראה, בכך ברכה גדולה, אין ספק שזכות היוצרים שייכת, רובה ככולה, לרגן ולחבר יועציו.

הרע

במיעוטו ?

כנראה שלא רק מדור זה סבר שההפיכה הצבאית בפולין, הראויה לכל גינוי, עדיפה על השתלטות ישראל על הסובייטים.

השבוע נחתם בפרנקפורט הסכם, המאפשר לפולין לשאת ולתת מחדש על מועד תשלומי חובות בסך כולל של 2.4 מיליארד דולר.

הסדר זה נועד למנוע את הכרות פולין, החייבת עדיין למערב 26 מיליארד דולר, כפושט־תרגל. עדיין קיימת בעייה קטנה של 10.4, שפולין חייבת לפרוע לבנקים ולממשלות עוד השנה.

אין ספק שמחווה זו מעידה שהמערב אינו מעוניין בנפילת השלטון הנוכחי, והוא מסתפק בקיום לחץ מתמיד עליו, כדי למנוע דיכוי דמים טוטאלי בפולין.

כלכלנים פולניים רואים שחורות לטווח ארוך. לדב־ריהם, יגיע חובה של פולין עד מחצית העשור לסכום עתק של 50 מיליארד דולר. זהו חוב היצוני שבעצם אי אפשר לפרוע. לפי שעה, קשה לחזות את משמעות הדבר לגבי עתיד מאבק טולדיאריות, אבל לפולין כמדינה לא נשקף עתיד ורוד בשום מיקרה.

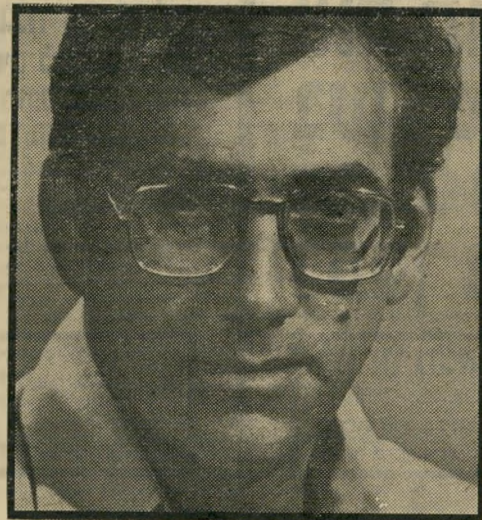
סוחר הנושק

והפשע המאורגן

ידידים מלונדון דיווחו לעולם קטן שהשבועון הר שמאלני הבריטי, דה לוור, מרבה לעסוק לאחרונה במה שהוא מכנה: ישראל כיצואנית נשק ראשית למדינות פאשיסטיות באמריקה הלטינית ובאסיה. כל זה אינו חדש, ולא היינו טורחים לספר לקוראים על כך.

החידוש הוא בהאשמות השבועון, כאילו ראשי הפשע המאורגן בישראל קשורים כספית וחברתית ביצוא הנשק הישראלי. השבועון גורס שהמערכת הציבורית בישראל נגד הפשע המאורגן נדונה מראש לכישלון, בשל הקשר ההדוק בין מנהיגי הפושעים לבין יצואני־נשק בעלי עבר ביטחוני.

פטריוטים ועוכרי ישראל. יתכן ששוב מדובר בעלילות, בהשמצות מהעולם הגדול שכולו

ח"כ אהוד אולמרט
האשמות חמורות מברטינה

נגדנו. אבל מותר לשאול את ח"כ אהוד אולמרט, שקנה לעצמו מירסום עצום במסע־הראווה שלו נגד ראשי־הפשע, ונגד אלופים כמו גאנדי שהיו קשורים בהם מבחינה חברתית, מדוע נדם קולו?

האם גם ראשי־הפשע הפכו לפטריוטים, שכל הנוגע בהם הוא עוכר ישראל? האם צודק דה לוור, שאיש אינו נוגע בהם מכיוון שהם קשורים ליצוא ביטחוני?

ח"כ אהוד אולמרט חייב תשובה.